

DZIENNIK ŚLĄSKI

Wydawnictwo „Katolika“.

Kosztuje na pocztę kwartalnie 1 m. 60 fen., z odnośzeniem przez listonosza 2 m. (Zeitungspreisliste t 18); u agentów i kolporterów z odnośz. do domu 1 m. 90 fen., na miesiąc 65 fen., na tydzień 15 fen.

Telefon Nr. 143.

Redakcja i ekspedycja znajduje się w Bytomiu przy ulicy Równoległej (Parallelstrasse) nr. 13. — Od ogłoszeń za 6-cio łamowy wiersz 15 fen., od reklamy wiersz 40 fen.

Rok I.

Bytom G.-Ś., Piątek 29-go Kwietnia 1898.

Nr. 96

Wojna pomiędzy Hiszpanią a Stanami.

Tydzień cały trwa wojna między Hiszpanią a Stanami bez dymu i strzału. Flota amerykańska opanowała wody na wybrzeżach Kuby, a setki mil od niej flota hiszpańska stoi dotychczas na kotwicy przy wyspach Zielonego Przylądka. Wyspy te należą do Portugalii, która zamierza podobno zachować się wobec wojujących zupełnie obojętnie i dla tego oznaczy zapewne czas, w jakim flota hiszpańska winna stanowisko opuścić. Flota hiszpańska wyruszy wówczas prawdopodobnie na wody hiszpańskie.

Z dotychczasowego przebiegu jest rzeczą widoczną, że okręty hiszpańskie nie są gotowe do podróży, ani do boju. Zupełnie tak samo ma się rzecz z lądowym wojskiem amerykańskim, które, mimo mobilizacji przed kilku dniami już wydanej, jakoś zebrać się nie mogą. Mimo to większa część gazet amerykańskich i ministrów domaga się, aby flota amerykańska nie zadowolniła się samą blokadą, lecz żeby czempredziej przystąpiła do zajęcia Kuby.

Z Nowego Jorku donoszą zaś, że na morzu panuje spokój rzadko przerywany. Flota amerykańska pod Hawanę trzyma się z dala od strzału. Tylko pod Matanzas bateria hiszpańska powitała kulami zbliżającą się łódź torpedową amerykańską, nie wyrządzając jej jednak żadnej szkody.

Rząd amerykański kazał doręczyć już oświadczenie wypowiedzenia wojny wszystkim obcym mocarstwom z uwagą, że stan wojenny rozpoczął się z dniem 21 Kwietnia. Ustanowienie pewnego dnia ważne było ze względu na schwytanie od tego dnia hiszpańskich okrętów. Do przystani Key-West dostawił we Wtorek amerykański okręt wojenny „Mangrove” schwytany pod Hawanę okręt hiszpański „Panama” wiozący żywność dla armii hiszpańskiej. Oprócz tego schwytano i dostawione do przystani Key-West dwa hiszpańskie żaglowce.

W Madrycie panuje wielkie niezadowolenie z powodu bezczynności floty hiszpańskiej. Po wszechnie spodziewano się, że już około Niedzieli pojawią się pod Kubą torpedowce, stanowiące główną siłę floty hiszpańskiej. Zwłoka naraziła w wysokim stopniu powodzenie wojny. Rozproszenie floty sprawiło, że Amerykanie chwytają jeden okręt za drugim. Flota hiszpańska według doniesień telegraficznych ciągle jeszcze znajduje się w St. Vinzenz, ładuje węgle i żywność i nie oznaczyła jeszcze wcale czasu odpłynięcia.

Anglia, która nigdy nie odznaczała się zbyt wielką skromnością, domagać się zaczyna nagrody za swoją życzliwość dla Stanów Zjednoczonych. Pewna wpływowa gazeta angielska daje do zrozumienia, że chociaż urzędowo panuje w Anglii życzliwość dla Stanów Zjednoczonych, to życzliwość tej nie podziela wcale ludność angielska, która widzi, że wojna powstała wskutek wyzywającego stanowiska Ameryki. Wypowiedziawszy to, wylicza ów dziennik szereg spraw spornych między Anglią a Ameryką i domaga się, aby Ameryka odpłaciła się teraz także życzliwością i załatwiła owe sprawy tak, jak tego sobie życzy Anglia.

Najnowsze depesze telegraficzne donoszą, że hiszpański minister skarbu oświadczył, iż Hiszpania znajduje się w lepszym położeniu finansowym, czyli że ma więcej pieniędzy, aniżeli powszechnie sądzi. Ostatecznie Hiszpanii z pomocą przyjdzie gotowa Rosja. Pisma donoszą bowiem, że gdyby nastąpiło połączenie się Anglii z Ameryką na przeciw Hiszpanii, natenczas Rosja gotowa jest zawrzeć podobne przymierze z Hiszpanią.

Jednakże wątpliwość wielka, w jaki sposób cały zatarg ubity zostanie. Jak już wczoraj między telegramami donosiliśmy, obcuje Mac Kinley przy zapatrywaniu, że należy Kubę ogłodzić przez

odcięcie jej wszelkiego dowozu żywności i bez ostrzeliwania jej. Spodziewa się on, iż w razie ogłodzenia mocarstwa wpłyną na Hiszpanię, aby opuściła wyspę. To też w Waszyngtonie wzmacnia się zapatrywanie, że do rzeczywistej wojny nie przyjdzie.

Podczas transportu oddziału marynarzy złożonego ze 144 osób do Olt Point, jako załogi dla krążownika „Columbia”, zbiegło w drodze trzydziestu majtków. Dowodzący flotą w tem mieście wyznaczył nagrodę po 10 dolarów za każdego schwytanego majtki. Policja wytopiła na drugi dzień 22 z nich, lecz gdy burmistrz chciał ich aresztować, stawili zacięty opór. Policja, nie chcąc używać broni palnej, posłała po pomoc na pancernik „Massachusetts”, z kąd wysłano kilku oficerów i ci dopiero namową wpłynęli na dezertorów, że udali się na okręt. Wypadek ten zdaje się nie być jedynym we flocie amerykańskiej, w której wogóle daje się czuć brak wszelkiej karności, a należy się spodziewać, że po pierwszych strzałach wypadki takich ucieczek się pomnożą.

Ze Śląska.

Bytom. Za skuteczne krzewienie mowy niemieckiej otrzymał nauczyciel Moczalka w Wargowicach nagrodę w wysokości 70 m.

— W Ostrowie w W. Ks. Poznańskim, w tamtejszym kościele pobłogosławiony został w Środę związek małżeński pomiędzy p. Pawłem Dąbkim, redaktorem pisma naszego, a panną Teodorą, córką adwokata i notaryusza p. Szafarkiewicza w Ostrowie. Aktu ślubnego dopełnił w asystencji ksks. Bogdańskiego i Nowackiego ks. prob. Śmigielski, który w wzniosłych słowach przemówił od ołtarza do pary młodej. W orszaku weselnym znajdował się pomiędzy innymi ks. lic. Radziejewski. Młodą parę witamy serdecznem „Szczęść Boże!”

— Sędziwy wiek. W Trzebnicy żyje kobieta, która dnia 20 Kwietnia skończyła 106 rok życia. Staruszka cieszy się jak najzupełnijszym zdrowiem.

— W najbliższym czasie podjęte zostaną przedwstępne roboty przy budowie głównej linii kolejowej z Gliwic do Emanuelssegen z odnogą do Wirku.

— Posługiwanie się petryolejem przy rozpalaniu ognia często nader smutne wywołuje wypadki. Mimo tego wiele z naszych gospodyń nie zachowuje w podobnych przypadkach odpowiedniej ostrożności i lekceważy poprostu wielkie niebezpieczeństwo. Nie lepiej postąpiła sobie żona górnika Matysika z Karbu, gdyż oblała palące się drzewo petryolejem, skutkiem czego butelka eksplodowała a palący się płyn oblał kobietę i poparzył ją ciężko.

— 100 marek nagrody wyznaczył prezes rejencji za wypośrodkowanie osoby, która w dniu 12 bm. położyła dynamit na szyny kolejowe pomiędzy Borsyngwerkiem a Pyskowicami w celu spowodowania nieszczęścia.

— W ostatnich dniach z ust tysięcy przemysłowców płyną skargi na konkurencję, jaką stanowi przemysłowemu, a mianowicie kupieckiemu wytwarzają wielkie domy towarowe i spółki spożywcze (konsumy). Sprawę tej niezdrowej i przemysłowców niszczącej konkurencji poruszono także w sejmie i omawiano ją tam obszernie, a rząd w czasie rozpraw występował z takim zdaniem, z którego wnosić było można, że z całego serca potępia konkurencję domów towarowych i konsumów, i że żałuje tylko, iż nie posiada odpowiednich środków, aby temu zapobiedz. Wobec tego nie od rzeczy będzie, gdy zaznaczymy, że pod pewnymi warunkami sam rząd przez spółki spożywcze przemysłowcom konkurencję czyni. Czytamy n. p. w „Kol. Waaren Ztg.”, fachowem piśmie kupców towarów kolonial-

nyn: W r. 1888 otworzyła fiskalna Frydrychshuta na Górnym Śląsku sklep mleka i kawiarnię ludową. Przemysłowcy z okolicy, upatrując w tem początek dalszych przedsięwzięć, wystosowali do królewskiego ministerium podanie z prośbą, aby kawiarni nie zamieniono z czasem na oberżę. Na to otrzymali wprawdzie odpowiedź, że królewski urząd górniczy nie ma zamiaru zakładania oberży, nie przeszkadzało to jednakże, że kawiarnia ludowa powoli przeistoczyła się w publiczną oberżę. Wtedy kupcy i przemysłowcy w r. 1897 wysłali ponowną petycję, domagającą się zniesienia oberży, oraz żądali, aby rząd nie dozwolił na założenie tam spółki spożywczej. Mimo tego otworzono w Frydrychshucie w Grudniu zeszłego roku „konsum”. Nowy interes oddaje towary po cenie zakupnej, nie więc dziwnego, że każdy mieszkaniec z okolicy do spółki się wpisuje. Królewski urząd hutniczy utrzymując spółkę, nie ma żadnych wydatków handlowych; oświetlenia, lokali i opału dostarcza huta, podatku spółka nie opłaca, ponieważ w fiskalnych obwodach podatku komunalnego się nie płaci, zakupno i prowadzenie ksiąg uskuteczniają urzędnicy huty, więc koszt utrzymania takiej spółki są bardzo małe i łatwo można towary oddawać z bardzo drobnym zyskiem. A jaki ztąd skutek? każdy sam sobie dopowie. Kupiec, grube podatki opłacający, coraz cięższą walkę z życiem stacza, bo dochody jego coraz to więcej się uszczuplają, a rząd lituje się wprawdzie nad dolą jego, ale nie czyni nic, aby ją polepszyć.

— Czy to prawda? „Oberschl. Volkszeitung” donosi, że polscy urzędnicy kolgowi na Górnym Śląsku, którzy dotąd jeszcze nie byli ustanowieni, równocześnie z ustanowieniem w urzędach otrzymują nakaz przesiedlenia się w odległe strony, bez względu na to, że większa część tych urzędników posiada tu domostwo lub kawał roli, które w takim przypadku za beczkę sprzedawać trzeba. Na torze kolejowym Koźle-Głogówek wszyscy niżsi urzędnicy kolejowi, którzy zatwierdzenia w urzędzie dotąd nie uzyskali, zmuszeni zostali do złożenia urzędów, a miejsca ich obsadzono niemieckimi urzędnikami z Westfalii. Polakom zaś pozostawiono do woli pracować na torze (sztreka) za 1,30 do 1,60 mk. dziennie. Na razie nie mamy jeszcze potwierdzenia tej dziwnie brzmiącej wieści, wstrzymujemy się zatem od uwag.

— Do wywozu węgla stawiono na Górnym Śląsku dnia 25 Kwietnia 4826 wagonów, roku ubiegłego 107 wozów.

Rozbark. Na mocy niedawno dopiero ogłoszonego wyroku, oraz dla tego, że porozumienie między gminą naszą a Bytomiem w sprawie wodociągów nie nastąpiło, zamknięto w Poniedziałek wodociąg na Rozbark prowadzące, tak że cała gmina bez wody pozostała. Dopiero we Wtorek w południe otwarto wodociąg, ponieważ zawarto wreszcie zgodę za pośrednictwem przedstawiciela rejencji opolskiej, który naumyślnie w tym celu dotąd przybył.

Karb. Na posiedzeniu towarzystwa właścicieli domów i gruntów domagano się przyłączenia gminy do miasta Bytomia. Rada gminna podziela wprawdzie to życzenie, ale niewiadomo dotąd, jak się miasto na tę rzecz zapatruje.

Niemieckie Plekary. Pewna młoda żydówka z Będzina pragnęła koniecznie przejść na katolicką wiarę, a gdy dostatecznie przygotowaną została, przybyła dotąd, gdzie za pośrednictwem kilku osób uzyskała Chrzt św. Starozakonni rodzice rozgniewali się na to bardzo i udali się do rabina po poradę. Wtedy rabin oskarżył osoby, które dziewczynie zmianę wiary ułatwiły, że uwiodły i uprowadziły niedoświadczoną dziewczynę. Odbył się tedy w landraturze termin w obecności rabina i rodziców dziewczynki; wykazało się jednak, że dziewczynka sama z domu uszła i sama wszelkimi siłami starała się przejść na łono Kościoła katolickiego.

Brzezinka. Niemala przestraszyła się w Poniedziałek rano żona gospodarza Musioła, gdy wychodząc do obory, ujrzała ją próżną. Później wyjaśniła się sprawa. Złodziej wypuścił już obie krowy z obory rychło rano, gdy naraz posłyszał turkot wozu. Obawiając się, aby go nie rozpoznało, porzucił krowy i uciekł. Bydłęta zaś wyżyły swobodnie po tak długiej zimowce i powędrowały ku Dzieckowicom, gdzie je przytrzymano.

Król. Huta. Wdowie Maryi Jusze skradziono z zamkniętego pomieszkania 160 m.

— We Wtorek wieczorem usiłował pewien kowal przy ulicy Sedana wystrzelać z rewolweru życie sobie odebrać. Kula uwięzła głęboko w ciele, lecz rana nie jest niebezpieczną.

— Przedsiębiorcę Foitzyka napadło w nocy na Wtorek na ulicy Parkowej dwóch łobuzów, wyrwali mu zegarek, zranili nożem i uciekli.

Świętochłowice. Rozeszła się tu pogłoska, że kupiec Krishl, będący rendantem kasy szkolnej, złożył nagle swój urząd, oraz że pozbył się nadanej mu przed 2 miesiącami godności wójta i przewodniczącego dozoru szkolnego właściciel oberży Mały.

Katowice. Rewolwer odegrał rolę w bójce, jaka się tu w nocy na Środę pomiędzy pewnym kelnerem a technikiem wywiązała. Kula uderzyła kelnera w czoło i zraniła nieznacznie.

Mysłowice. Właścicielowi domu Prokschowi przy ul. Piaskowej skradziono z mieszkania 240 marek. Złodzieja ujęto i oddano w ręce sprawiedliwości.

Gliwice. Wiadomość o samobójstwie oberżysty Wolfsdorfa nie sprawdza się. Natomiast zameldowała żona jego konkurs.

Lubliniec. Pacholek Opiela w Radowie chciał uwiązać żrebaka. Żrebak wierzgnął i uderzył parobka w czoło tak nieszczęśliwie, że ten, nie odzyskawszy przytomności, umarł.

Koszów. Przed kilku dniami najechał pewien kołownik żonę górnika Stolarza i zepchnął ją z tamy do dość głębokiego rowu. Wskutek upadku odniosła kobieta tak ciężkie obrażenia wewnętrzne, że wiaćpią o jej życiu.

Boguszyce. Przy naprawianiu ścieków na gruncie p. Piechaczka natrafili robotnicy ziemię rozkopując na coś twardego. Kopano tedy ostrożnie dalej i znaleziono wielki garnek, napełniony złotem i srebrnymi monetami.

Opole. W nocy na Wtorek zażył 18letni syn pewnego kupca tutejszego strychniny i w godzinę później znaleziono go bez duszy. Młodzieniec poświęcił się zawodowi aptekarskiemu i jako uczeń praktykował w Kietrze, z kąd niespodzianie do domu powrócił.

Nowinki.

Łysek. Do szkoły do Chodzieży w W. Ks. Poznańskim chodzi 10-letni chłopiec, który jest całkiem łysy. Do 9 roku miał głowę włosami pokrytą. W 10 roku stracił włosy. Chory właściwie nie był, tylko czasami skarżył się na ból głowy. Robi dziwne wrażenie, gdy się widzi młodego chłopca z łysiną.

Samobójstwo ucznia gimnazjalnego. Ze Strzyja w Galicyi piszą: Zdarzył się tu smutny wypadek: 16-letni uczeń II klasy gimnazjalnej J. Petrowicz, syn księdza gr.-katol. z Oporczyka, strzelił do siebie z rewolweru i nie ma nadziei utrzymania go przy życiu. Został on niedawno

Zuch nad Zuchy.

ZDARZENIE PRAWDZIWE Z ROKU 1813.

Napisała Waraszką.

(Ciąg dalszy).

— Dawajcie nam buntowczyka! — była odpowiedź. Kilku kozaków wdarło się do izdebki, przewracając mebelki, wyrzucając pościel z łóżek, szukali zbiega. W drodze poszturkiwali płaczące dzieci, odtrącali na stronę, gdy im zawadzały.

— Na bok sobaki, precz, won — raz po raz dało się słyszeć.

Po półgodzinnej daremnej pracy, poczęli się dobywać do mieszkań lokatorów, którzy ze strachu szczerlnie zabarykadowali drzwi.

— Puszczajcie nas, wy buntowczyki, puszczajcie, bo pójdziście na pohybel.

— Maciek, bój się Boga, co chcesz robić — odezwał się w tej chwili głos proszącej kobiety — oni cię zabiją, zmiłuj się, nie chódź do nich.

— Głupiaś, co mi tam robią, puść mnie, muszę się przekonać, czego oni chcą.

Odsunął rupiecie i otworzył drzwi.

— Maciosiu, zmiłuj się! — wołała kobieta, trzymając męża za poły surduta.

— Puszczaj, głupia — zawołał, odtrącając ją na bok.

z Drohobycza przyjęty do stryjskiego gimnazjum i uczył się nieźle, był zawsze cichy i zamyślony. Zostawił list do ojca, w którym narzeka na brak pieniędzy, na złe stosunki rodzinne i »nie chce być poszturkiwanym«. Smutny ten i bardzo bolesny wypadek wywarł wielkie wrażenie w mieście. Nieszczęśliwy nie odzyskał przytomności i lada chwila skończył.

W sprawie bezrobocia górników Fiesberg pod Osnabrück donoszą, że związek chrześcijańskich górników wydał odezwę, napominającą strejkujących do wytrwania w obronie słusznych praw. Zarząd związku uchwalił całą swoją kasę przeznaczyć na wsparcia dla strejkujących. Zresztą w bezrobociu żadna nie nastąpiła zmiana.

W Kolonii strejkują szewcy. Dotychczas 22 warsztaty przystały na ich żądania.

Do niemieckiej Afryki. W wiesbadeńskim towarzystwie kolonialnym oświadczył w Piątek gubernator, major Leutwein, że cesarz Wilhelm I przyobiecał przyjść w pomoc każdej pannie niemieckiej, która zdecyduje się wyjechać do niemieckiej Afryki w celu zamążpójścia. Jakaś prywatna osoba ofiarowała majorowi Leutwein 1600 marek dla pierwszej wychodźczyni. Można się spodziewać, że wkrótce Niemcy w Afryce na brak żon skarżyć się nie będą.

Urodziny na Oceanie. Z Nowego Jorku donoszą: Przybyła tutaj z Królestwa Polskiego parowcem »New-York« Polka, Marya Tabor, powiła bliźnięta podczas podróży morskiej. Matka i dzieci znajdują się w dobrym zdrowiu. Nowonarodzonym, chłopcu i dziewczynce, nadali Amerykanie na okręcie imiona Brony i Manhattan. Pasażerowie okrętu »New-York« zebrali między sobą 50 dolarów, które rodzicom wręczyli.

Z Berlina.

(Korespondencya „Dziennika Śląskiego“).

Celem zapobieżenia nadużyciom spekulacyi gruntowej w kolonii niemieckiej w Kiau-Czau rząd niemiecki zawarł z krajową ludnością, zamieszkałą w 35 miejscowościach, położonych na terytorium niemieckim umowę, mocą której sprzedaż gruntów jest dozwolona jedynie na rzecz rządu niemieckiego. Jest to zarządzenie, któremu przyklasnąć można, choćby ze względu na ludność krajową, którą uchroni ono od losu służenia za cel haniebnego wyzysku.

— Z nieklamaniem zadowoleniem zapisują pisma tutejsze wiadomość, że książę Henryk na dworze chińskim przyjmowanym będzie przez cesarza chińskiego z niezwykłymi honorami. Nawet wobec osób z domów panujących dwór chiński tak wielką okazywał dotąd powściągliwość, że zupełnie kwitowano z pobytu na terytorium chińskim, byle nie narazić się na przykre upokorzenie. Tem większą dumą powinna napawać serca niemieckie okoliczność, że cesarz jako pierwszego księcia obcego dopuścił do poufałości ze sobą brata cesarza niemieckiego, księcia Henryka, a więc Niemca. Cesarz chiński wyświadczy księciu Henrykowi wszystkie honory, których wymaga dla siebie, a nawet nie odmawia złożenia mu wizyty. Niebawem są to rzeczy, bo dotąd jedynie przyjmował monarchów i książąt, w celu przyjmowania od nich daniny. Odstąpienie w tym przypadku od trybu zwyczajnego jest świetnym zwycięstwem polityki, potrafiącej połączyć szczęśliwie stanowczość z poczuciem godności własnej i z szacunkiem dla siebie.

— Czego chcecie od nas — zapytał śmiało kozaków.

— A, jesteś tu buntowczyku — zawrzasnęło całe stado rozjuszonych żołnierzy i pochwyliło silnie śmiałka.

Napróżno szamotał i bronił się, kozacy krępując go powrozami, nie myśleli puszczać.

— Ojca biorą, ojca biorą! — wołały płaczliwie dzieci, a kobieta zrozpaczona rzuciła się na kozaków, próbując wyrwać im męża.

— Mateusz, Mateusz, gdzie jesteś — ozwał się w tej chwili żalosne nawoływanie i wysoka wiochna z podniesioną w górę łojówką oświeciła pokrętnymi wąsiskami zarosłe twarze kozaków.

— Mój Mateusz związany, la Boga, ludzie, co wy robicie, puszczajcie niewinnego.

— Grzelakiewicza biorą, matulu, co oni robią z nimi?

I wielki powstał płacz, narzekanie i lament, którym wtórowały dzikie krzyki napastników.

— O, Jezusinku najmiłszy, o Pocięszycielko nasza, o święty Józefie ratujcie te niebożątka — modliły się kobiety już w próżnej sieni, gdyż kozacy, nie znalazłszy więcej mężczyzn, wynieśli się z domku.

— Pani gospodyni, za co oni ich nam wzięli — pytały się kobiety również jak one nieświadomej szynkarki.

— Gdzie pan gospodarz? — badała inna — dla czego jego nie wzięli?

— My biedacy zawsze źle wychodzimy — mówiła jedna — a wy bogacze zawsze cało wychodzicie.

Dowodzi fakt tu nadto, że słowa sekretarza stanu, p. Bülowa, tej treści, że stosunki Niemiec do Chin są przyjacielskie, nie były oczym frazesem, ale w faktycznym stanie rzeczy miały istotną podstawę.

Koła tutejsze handlowe poczynają się zastanawiać nad kwestyą, czy i o ile wojna hiszpańsko-amerykańska wpłynie na handel zagraniczny niemiecki. Zdania w tej mierze są bardzo podzielone. Firmy wielkie żeglugi parowej niemieckie spodziewają się, że obejmą podczas wojny znaczną część handlu nadbrzeżnego amerykańskiego, który przed flagą niemiecką na żadne nie będzie narażony niebezpieczeństwo. Lękać się współzawodnictwa z Anglią nie mają powodu, bo w Ameryce północnej już silny mają grunt pod nogami. Nadto leżą tutaj na to, że nastąpią wielkie obciążenia na materjał wojenny, chociażby nawet Niemcy miały złożyć deklarację swej neutralności, byłyby w stanie wyzyskać pomyślnie warunki zewnętrzne, bo zawsze są sposoby i sposobiki, przy pomocy których potrafiłyby bez zbytniego narażania się świetny na Ameryce zrobić interes. Oczekiwania wielkich zysków jednak może nie ze wszystkim są uzasadnione, bo wiadomą jest rzeczą, że Ameryka odgradziła się od Europy przez ustanowienie taryfy celnej niezmiernie wygórowanej istnym murem chińskim, oraz że i Europa odplaciła pięknem za nadobne. W takich warunkach i handel zobopólny ulegnąć musi z natury rzeczy wielkiemu ograniczeniu. Swoją drogą i rządy europejskie dbać o to muszą, by Ameryka nie stała się zbyt silną, bo w razie pokonania Hiszpanii, zagrabiłaby prawdopodobnie i Meksyk, rzeczpolitą średnioeuropejską, a ostatecznie całą Amerykę południową, a natenczas i dla Europy mogłaby stać się groźną.

Z sąsiednich dzielnic Śląska.

Królestwo Polskie. Z okolicy Kalisza donoszą, że w roku bieżącym wychodźstwo robotników wiejskich do Prus przybrało rozmiary niebywałe. Nieomal po 1000 osób, z każdej gminy w pasie pogranicznym zgłasza się do biura powiatu po paszporty na 8 miesięcy. Piszą z powiatu drysieńskiego, iż gorączka wychodźstwa opanała lud; gorączka ta rozszerza się również na powiat połocki. Tam atoli ogromna liczba włościan rzuca siedziby, wyprzedaje za bezcen inwentarz i dąży w kraje syberyjskie. Nie tylko biedni i bezrolni włościanie, ale nawet zamożni gospodarze, przejęci chęcią wzbogacenia się i utrzymania darmo ziemi, ciągną z rodzinami na Syberję. Wychodźstwo zaczęło się w jesieni r. 1896, z chwilą ukazania się fałszywych agentów. Wtedy koleje były przepełnione wyjeżdżającymi na Syberję. Wielu jednak wychodźców wróciło zimą do kraju w okropnym stanie, bez żadnych środków utrzymania, wynędzniali. To ostudziło nieco zapal innych, ale nie na długo. Teraz znowu mnóstwo ludzi wychodzi na Syberję.

— W Siedlcach, w Królestwie Polskiem, stanie nowy kościół katolicki. Uzyskano już na to pozwolenie władzy, dzięki poparciu sprawy przez ks. Imeretyńskiego.

Rodzice! Uczcie dzieci czytać i pisać po polsku!

— Kobiety, czego odemnie chcecie? — ozwała się złamanym głosem pani Markowa — patrzcie, mego męża nie ma, ani nie wiem, gdzie się podział.

— O dola, moja dola — biadała wiochna — już mi mego Mateusza nie oddadzą.

— Mój robaczek taki cichuteńki, już go nie zobaczę.

— A mój biedny Macioś, co oni z nim robią — lamentowała inna kobieta, uderzając głową w mur — tak go prosiłam, nie chciał mnie słuchać, o ja biedna owdowiała kobieta, pozostałam sama z tymi sierotami.

— O Grzelakiewiczu nikt nie wspomniał, bo był samotnym i mieszkał u Matuszów.

— Wszelki duch Pana Boga chwali — zawołała nagle Mateuszowa — a to co?

— A słowo stało się ciałem — zawtórowała Maćkowa i obie w pierwszej chwili ze strachu zwróciły się do drzwi swych izdeb. Przed nimi stanął niespodziewanie pan Marek, zziębnięty, zsińnialy, przestraszony.

— Pan gospodarz? — zapytały się równocześnie obie kobiecie, przyszedłszy cokolwiek do siebie.

— Ojczulek? — zagadnęła »asnowłosa« dziewczeczka, otwierając drzwi.

Pan Marek przeziębnięty do śpiku kości, nie mógł ani słowa wyrzec, ani postąpić naprzód. Wnieśli go zatem do ogrzanej stancyi, gdzie żona zajęła się tarcie skotniałego, podczas gdy Halka, takie było imię dziewczynki, przygotowała gorącą kawę.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Polityka.

Niemcy. Cesarz Wilhelm II przybył w Środę rano do Berlina, pobawi tutaj tydzień i wyjedzie znów na zamek Urville. — Stan zdrowia cesarza polepszył się znacznie przez pobyt w Homburgu. Lekarze pozwolili cesarzowej znów wyjeżdżać konno. We Wtorek w południe przybyła cesarzowa do Darmstadt. — Księżniczka Henrykowa także przybyła tam w Środę przed południem.

— Cesarz Wilhelm zamyśla sułtanowi ofiarować w prezencie tresowanego psa wojennego. Psa tego używano od kilku miesięcy w batalionie strzelców gwardyi.

— W sprawie polepszenia pensyi księżom katolickim stawili posłowie z centrum wraz z Kołem polskiem w komisyi wniosek, domagający się, ażeby nie 3 miliony 288,500 m., jak tego projekt rządowy chce, lecz 3 miliony 588,400 marek rocznie z funduszu państwowych przeznaczano dla biedniejszych gmin katolickich, w całości polepszenia pensyi księżom proboszczom.

Austria. Izba poselska uchwaliła po dłuższych obradach 175 głosami przeciw 167 głosom, aby wniosek dotyczący oskarżenia hr. Badeniego został przekazany komisji, składającej się z 36 posłów.

— Aby przypomnieć czytelnikom, co stanowiło podstawę do stawienia wniosku tego, powtórzmy krótko dawniejsze zajęcia w parlamencie austriackim, które Austrią zniesławiały na długie czasy. Wiadomo, że hr. Badeni, będąc przewodniczącym ministrów austriackich, z pomocą większości członków parlamentu przeprowadził równouprawnienie językowe dla Czech. Niemcy, nie chcąc znieść tego, aby inny naród miał te same prawa, co oni, urządzali w parlamencie takie krzyki i hałasy, że parlament austriacki do karczmy był podobny.

Posłowie niemieccy wymyślali posłom polskim i hr. Badenemu, co niemiara, wrzeszczeli, bili się, tupali nogami i dokazywali tak dalece, że nie można było obradować. Gdy krzyki przeciągały się tygodniami, przychylił się hr. Badeni, a z nim większość posłów, do wniosku posła Falkenhayna, domagającego się, aby tych posłów, którzy w parlamencie tak haniebnie dokazują, usuwano na czas pewien z parlamentu, bo wtedy tylko będzie można jakiś ład i porządek zaprowadzić. Niemcy nie zważali na to i jeszcze większe hałasy wyprawiali. Wtedy na rozkaz hr. Badeniego i w myśl ustawy Falkenhayna wkroczył do sali obrad oddział policyantów i przymocował wyprowadzono ztąd największych krzykaczy. Posłowie niemieccy upatrywali w tem naruszenie konstytucyi i pogwałcenie prawa nietykalności i swobody poselskiej i po ustąpieniu hr. Badeniego stawili w izbie poselskiej wniosek o oskarżenie hr. Badeniego, który przyjęty został jedynie dla tego, że wielu posłów polskich i czeskich się nie stawiało, a członkowie katolicko-niemieckiego stronnictwa ludowego wcale nie głosowali.

Ostatnie wiadomości telegraficzne.

Pruska loterya.

Wygrane w dzisiejszem ciągnięciu padły na numery (bez gwarancji): 15,000 mk. na 140 228, 10 000 m. na 185 727, 5000 m. na 181 614, 3000 m. na 19 030, 20 069, 24 999, 25 186, 25 526, 34 526, 37 682, 59 713, 72 696, 79 334, 99 188, 45 101, 56 481, 74 929, 92 368, 24 511.

W Neapolu

zastrzeżił się na ulicy niejaki Antonio di Laurentano.

Książę Jerzy grecki

przybył w Środę do Kopenhagi. Gościowi wyjechał naprzeciw ks. Waldemar, na dworcu przyjmowała go para królewska i małżonka ks. Waldemara.

Włoski minister marynarki

zażądał zwolnienia go od obowiązków. Powody, które go do tego skłoniły, są nieznane.

Stany Zjednoczone

zawezwały rząd portugalski, aby postarał się o to, żeby statki hiszpańskie w portugalskich zatokach będące, miejsce pobytu jaknajrychlej zmieniły, gdyż inaczej uważać będą Stany Portugalie za sprzymierzeńca Hiszpanii.

Parowiec angielski „Majestic“

który w Środę do Londynu przybył, spotkał na morzu atlantyckim pięć wojennych statków hiszpańskich, pełną parą ku Kubie pędzących. Statki staną więc niebawem na wybrzeżem amerykańskim i wtedy dopiero spodziewać się można zaczątku wojny.

W politycznych kołach hiszpańskich

utrzymuje się pogłoska, iż Rosya i Francya w dobitny sposób wyrażą Anglii niezadowolenie swoje z tego powodu, że Anglia zajęła wobec Hiszpanii bardzo nieprzyjacielskie stanowisko.

Trzy amerykańskie okręty wojenne

rozpoczęły w Środę w południe bombardować zatokę Matanzas, naprzeciw Hawany położoną. Strzelanie trwało 30 minut. Hiszpanie ponieśli podobno znaczne szkody, Amerykanie nie mają strat.

Rozmaitości.

* Ilość spożywanego alkoholu w Europie podaje niemiecka wiedeńska „Arbeiter Ztg.“. Podajemy z niej niektóre liczby. Któżby był sądził, że np. Duńczycy przeciętnie prawie dwa razy tyle spijają wódki, niż Moskale, gdyż 26 litrów rocznie na głowę. Albo że Szwedzi, którzy dawniej ogromnie dużo używali alkoholu, dziś są przodownikami trzeźwości, w Szwecyi bowiem przypada tylko 11 litrów piwa, 0,4 wina i 4,8 wódki na głowę. Natomiast przeciętny Niemiec wypija 115 litrów piwa, 5,7 wina, 13,2 wódki. Francuzi nie ustępują Niemcom pod tym względem, piją wprawdzie mniej piwa, gdyż tylko 22 litry, w Paryżu nawet tylko 11 na głowę, ale natomiast 103 litry wina, wódek i likierów 12,4 litrów rocznie. W państwie austriacko-węgierskiem przypada rocznie na głowę 44 litry piwa i 22 wina, wódki natomiast 12,4. Anglik przepuszcza przez gardło rocznie przeciętnie 145 litrów piwa, 1,7 wina i 8,4 wódki. Prawdziwymi biboszami są Belgijczycy, u których rocznie na głowę, czyli raczej na jedno gardło przypada 169 litrów piwa. Naturalnie wyjątkowa stanowisko na całej kuli ziemskiej zajmują pod tym względem Bawarczy, którzy już za czasów Tacyta tą sławą się cieszyli. Przeciętny bawarczyk wychyla 225 litrów rocznie swego narodowego trunku, atoli Monachijczyk ma daleko większe pragnienie, gdyż pochłania rocznie przeciętnie 566 litrów piwa. O nas Polakach w szczególności statystyka powyższa milczy.

* **Warszawskie dzienniki:** Podług wykazów urzędowych z miesiąca Kwietnia br. warszawski kantor pocztowy wysłał na prowincję następującą liczbę egzemplarzy polskich gazet codziennych: „Kuryera Polskiego“ 10,073, „Kuryera Warszawskiego“ 5,994, „Słowa“ 4,073, „Wieku“ 3,146, „Dziennika dla Wszystkich“ 2,862, „Kuryera Co-

dziennego“ 2,644, „Gazety Warszawskiej“ 1,162, „Gazety Handlowej“ 547 i „Kuryera Porannego“ 382. W cyfrach powyższych uderza to, że najmniej wysyłają na prowincję pisma, o których się wie, iż mają najwięcej prenumeratorów, jak Kuryery: „Warszawski“, „Codzienny“, „Poranny“ i „Dziennik dla Wszystkich“. Tłumaczyć to jednak należy tem, że dzienniki te są najbardziej rozpowszechnione w samej Warszawie, jak n. p. „Kuryer Warszawski“, który ma miejscowych abonentów z górą 20,000.

* Przy wycłanianiu odcisków zakaził sobie krew właściciel Thiel z K. w Prusach Wschodnich. Przywołani natychmiast lekarze odesłali go do kliniki w Królewcu, gdzie mu nogę odjęto, mimo tego śmierć nastąpiła następnego dnia.

Znajdą pracę:

Czeladnik siodlarski u C. Pryczanga w Laurahu. — 2 czeladników blachnierskich u C. Mannsfelda w Raciborzu. — Formierz u R. Pawlika w Prószkowie. — Ogrodnik na dom. Ostrowiny pow. Oleśnicki. — Stodolny na dom. Bulau pod Kuławami (Kuław O.S.). — Bakmistrz (piekarsz) u Jul. Weissa w Rudzie. — 2 czeladników młynarskich w parowym młynie Ober-Pellau pod Gnadenfrei. — Zarządca parowej cegielni w cegielni Vellaya w Wilezy pod Nieborowicami.

Zmiany własności.

Przedsiębiorca Machulik w Świętociłowicach nabył plac budowlany w Kalinie, należący do kupca Podstawki za 15,000 marek.

Sprawy księgarskie.

„ŚWIATŁA“, pisma ilustrowanego dla katolickich rodzin polskich Nr. 17 wyszedł i zawiera: Polecenia godne szkoły przemysłowo-zawodowe (ciąg dalszy). — Ptaszę wędrowną i klasztor (wiersz). — Smutny pogrzeb, (według Maryi Konopnickiej). — Kobiarnictwo na Wschodzie (z 4 obrazkami). — Ze skarbcza prawd oświeckich i przyśłów. — Pamiętali polskie w Petersburgu. — Dzieje wyzwolenia się Serbii z pod jarzma tureckiego (ciąg dalszy). — Wiadomości literackie. — Fraszkli.

Dodatek: Zwyródnieni ludzie—zwyródniony naród. — Papież i krawiec. — Księgi wleczyste. — Praktyczne rady: Wyborny środek na wytępienie szwabów. Pranie tiulu i koronek. — Rozmaitości. — Zagadki. — Rozwiązanie zagadki z Nr. 16. — Ogłoszenia.

Ciągnięcie 4. Kl. 189 król. prus. loteryi.

Dnia 27 Kwietnia 1886. — Przed południem. Tylko wygrane nad 210 marek są podane w kłamrach. (Bez gwarancji).

186 325 444 56 62 88 792 978 1 089 631 59 774 927 80 2 268
494 56 520 442 750 68 892 998 3 123 68 287 83 85 357 441 45 98
598 (500) 95 650 719 880 948 4 008 29 34 124 968 464 549 680
686 905 34 5 136 259 820 63 (1500) 421 (300) 34 35 597 817 6279
307 75 519 68 68 679 818 (500) 7 047 155 243 363 440 621 795
(600) 848 73 97 943 8 007 178 487 609 77 918 9 144 (500) 491
682 605 73 738 886
10 012 138 89 592 618 880 982 11 360 79 400 545 70 659 882
12 045 92 278 431 75 92 587 46 912 13 117 86 817 461 65 753
297 14 128 (500) 288 346 839 15 043 104 206 436 546 65 16 069
302 48 321 476 82 572 88 871 89 926 98 17 050 109 68 74 283
323 74 405 538 658 68 729 70 897 982 90 18 088 288 484 (1500)
859 76 (500) 975 19 184 95 267 464 555 604 28 716 846
20 066 12 88 286 307 625 33 35 910 29 21 084 102 47 82 426
40 572 600 (1500) 887 92 931 74 22 108 216 69 335 76 659 716
88 898 23 164 256 329 462 502 587 910 83 24 536 69 88 86 717
65 72 965 25 862 59 675 864 90 991 26 160 677 (500) 829 65
27 216 887 667 (300) 725 (1500) 871 981 28 246 860 450 546 664
24 55 737 (900) 94 805 87 29 022 45 181 586 634 752 78 74 841
65 77 957
30 073 197 257 899 406 9 40 515 840 957 31 122 71 84 240
431 75 584 898 37 67 931 35 87 32 001 129 95 776 846 956 33 045
(500) 282 438 (300) 84 568 698 876 994 34 248 300 77 470 583 727
880 81 955 (300) 35 133 90 247 (1500) 914 36 187 523 651 72 74
719 894 56 952 37 631 (500) 52 177 (3000) 348 505 787 (3000) 966
38 425 (500) 602 73 94 792 880 39 008 102 5 12 201 12 13 45 (300)
70 76 392 500 1 9 631 716 24 873 957
40 064 58 352 (300) 482 99 670 708 52 92 855 41 007 (500) 75
101 23 200 20 821 39 99 478 628 (500) 38 740 826 45 906 (5000)
42 035 223 (1500) 411 36 521 22 58 868 43 190 208 373 (1500) 80
408 630 788 70 818 32 75 44 097 209 548 66 99 610 (300) 62 68 865
45 019 78 99 205 305 438 82 (1500) 92 632 65 880 904 13 39 49 207
46 087 162 88 289 310 579 97 685 767 842 947 47 190 (300) 202
12 39 65 81 303 (1500) 494 519 87 711 920 48 085 148 202 57 39
318 39 88 635 53 (300) 717 48 802 83 65 900 49 098 751 832
50 075 124 262 667 85 700 70 (1500) 948 51 123 45 52 318 97
684 706 87 856 52 082 106 216 63 357 411 23 583 680 864 86
(300) 903 53 108 87 246 86 368 91 408 14 24 714 15 60 885 907
54 087 154 (1500) 815 78 482 (500) 620 717 61 82 894 955 70
95 55 189 500 18 55 631 47 56 798 842 (500) 71 937 36 56 079
149 861 (300) 77 944 57 140 50 444 521 715 805 (10 000) 89
913 58 044 65 158 224 371 451 571 821 979 59 096 344 60 771 99
888 122
60 040 340 43 56 442 61 036 86 812 458 517 82 99 820 30 47
51 983 62 048 54 65 199 857 491 656 761 71 828 98 63 083 108
(1500) 49 838 407 678 798 976 64 019 75 175 (500) 238 308 13
(300) 16 (500) 427 39 611 88 (500) 738 97 959 65 063 155 81 95
217 40 357 490 549 78 706 856 92 904 66 129 262 97 338 55 419
60 67 050 124 45 255 318 26 (3000) 540 69 726 812 46 996
68 012 112 866 597 988 69 029 102 306 456 639 761
70 056 321 411 618 761 77 953 71 221 550 777 863 72 099
203 (1500) 400 21 546 57 660 99 717 62 73 101 18 40 269 327 43
76 700 825 925 80 74 089 210 331 58 712 900 73 178 296 419
545 77 93 684 884 76 106 442 793 (500) 839 986 (500) 77 116 18
204 7 44 384 642 658 720 943 78 255 465 544 612 719 79 011 182
210 463 68 515 46 628 777 944
80 009 169 805 452 716 47 86 81 067 114 29 95 267 306 456 70
746 863 (500) 71 924 82 150 218 328 527 726 971 83 070 155 265
767 981 84 112 43 215 421 83 44 85 85 067 68 130 (500) 318 21
32 311 86 003 121 94 290 450 501 21 741 846 97 027 47 177 236
315 445 (300) 89 573 613 53 809 941 68 028 78 184 82 886
29 56 441 46 75 668 712 902 62 89 158 216 81 355 407 615 46
(300) 64
80 214 (1500) 34 85 318 45 469 524 58 77 654 72 736 99 359
901 91 045 335 474 (300) 86 757 92 022 23 109 50 92 (1500) 266
(1500) 321 426 49 681 900 19 93 040 156 219 22 659 71 795 908 72
89 34 006 295 97 370 728 912 95 038 255 569 617 20 65 815 (500)
76 87 343 36 049 137 447 540 76 826 28 903 97 011 (500) 25 149
371 443 (500) 611 659 93 149 297 373 400 (3000) 625 718 958
39 025 40 166 288 380 51 722 987 89
100 069 182 284 817 35 68 82 672 80 718 (3000) 934 101 655
767 825 923 102 078 171 458 770 805 936 (1500) 103 014 53 174
272 819 712 39 104 028 179 411 47 572 233 306 92 (1500) 960
103 213 946 438 501 854 106 010 42 97 629 354 62 (300) 455 503
8 303 107 112 36 234 44 49 326 501 4 683 842 973 (500) 108 009
24 167 92 662 904 16 109 018 166 216 331 44 50 415 66 580 85
821 92 946 88
110 006 76 243 825 43 547 608 727 89 98 891 931 68 111 040

142 75 266 367 68 427 (500) 644 62 (300) 706 8 52 112 244 8
20 24 739 84 933 113 006 71 238 453 (300) 526 607 41 54 758 68
114 604 88 942 88 115 070 239 86 631 728 116 022 124 86 217
802 452 523 57 117 042 93 348 414 24 565 717 71 916 (300) 93
118 071 198 238 335 453 644 865 (3000) 87 (500) 936 77 119 134
40 92 270 418 612 705 25 960
120 068 486 878 89 969 121 149 226 85 (300) 988 451 57 500 51
605 50 (500) 786 818 22 48 85 937 122 044 (1500) 261 516 98 656
768 871 123 033 75 (300) 153 454 55 524 91 747 914 124 138 219
461 524 852 88 995 125 112 295 482 634 95 787 126 128 (500) 79
245 356 (1500) 53 78 521 749 127 003 72 209 427 41 888 959
128 009 131 35 61 79 308 476 99 641 720 938 129 141 236 520 652
700 21 (1500) 53 969
130 119 204 28 321 406 566 698 866 131 189 200 406 55 (1500)
709 132 061 136 534 43 55 (500) 632 776 989 94 133 076 148 93
805 49 (300) 84 134 118 267 309 468 546 70 84 635 71 726 90 805
29 87 135 215 693 891 938 35 96 136 104 59 83 250 97 803 405
570 620 50 767 73 982 127 030 (1500) 504 19 44 733 83 636 900 61
138 103 60 307 32 487 (1500) 609 938 139 271 313 413 72 557 890
(500) 922
140 005 88 98 223 419 (300) 32 98 523 78 638 735 917 23
141 186 203 69 78 331 411 39 47 742 81 912 142 104 211 439 592
764 78 (500) 823 143 016 207 25 88 346 415 57 61 87 590 94 630
773 856 98 144 001 51 59 91 226 407 695 145 990 863 913 41
146 061 465 67 682 732 70 (500) 871 978 83 147 135 59 (300) 78
291 312 (500) 63 (500) 486 946 148 084 248 338 416 596 779 940
149 017 81 84 176 94 380 570 683 92 703 52 900 22 (500) 27
150 221 24 79 588 607 47 782 838 68 85 151 139 440 521 641
42 739 902 152 098 119 85 206 86 91 802 (3000) 34 45 64 66 (500)
90 402 513 (300) 47 (300) 73 706 87 801 97 950 (500) 98 153 075
212 27 90 544 702 901 36 154 003 657 59 60 829 155 093 15 270
311 92 (500) 401 652 74 717 832 996 156 010 13 92 166 272 331
37 414 588 715 840 47 66 157 289 (3000) 404 21 706 90 99 878 993
158 106 (3000) 298 300 571 696 717 85 66 918 159 111 65 453 826
(1500) 33 61
160 021 (300) 424 28 47 586 704 28 36 800 47 161 340 92 492
(1500) 39 629 706 16 34 60 848 930 (10 000) 66 162 070 164 456
(3000) 529 57 718 (300) 68 834 50 56 971 163 218 43 (3000) 79
(3000) 521 611 734 818 164 119 84 63 (1500) 231 747 815 133
37 45 165 001 144 76 166 049 841 562 645 99 710 69 851 935
167 050 137 255 477 94 538 641 996 98 168 008 45 112 88 415 48
579 624 830 985 169 235 316 91 97 (1500) 447 812 915
170 019 90 113 217 355 473 555 655 171 239 41 340 (3000)
418 559 781 844 914 77 92 (3000) 172 163 216 447 69 518 986
173 039 50 973 174 037 300 588 93 696 742 (300) 58 810 82
175 331 71 90 740 69 899 951 67 176 007 35 427 34 518 830 56
(300) 177 109 61 62 65 216 39 3975 444 99 531 616 734 71 178 013
15 66 (300) 119 63 209 (3000) 482 641 61 (1500) 77 800 179 110
249 490 (3000) 545 (1500) 673
180 063 94 469 (1500) 629 77 83 (5000) 757 (3000) 68 (500) 946
(300) 181 047 118 29 30 477 89 555 632 715 801 20 955 70
182 144 297 524 38 35 691 745 900 67 77 183 291 436 515 653
(5000) 820 184 091 (500) 669 98 741 (1500) 45 185 026 350 690
799 905 186 071 181 (500) 213 18 339 (300) 462 507 613 80 (300)
622 187 011 16 80 183 601 921 27 64 79 188 264 68 527 87 601
98 748 839 189 180 (1500) 494 735 963
190 021 913 191 015 26 179 230 51 339 418 55 652 721 24
852 192 081 139 735 40 809 27 937 193 020 25 184 207 675
(500) 501 18 616 17 721 24 50 194 053 59 (3000) 156 (1500) 67
298 346 420 606 (500) 195 108 20 36 66 437 (300) 76 536 330
196 055 593 626 839 73 89 197 016 91 217 639 85 558 72 910 37
68 193 080 273 367 (1500) 460 74 504 608 971 (500) 199 147 272
353 409 638 81 860 (3000)
200 036 143 408 62 935 86 201 016 27 38 269 869 84 407 81
890 202 059 110 (

„SWIATŁO” wychodzi co Czwartek. Przedpłata kwartalna wynosi 1 markę (75 cent). Abonować można na każdej poczcie (Zeitungs-Preisliste t (Polnisch 107), w każdej księgarni, u agentów i z Wydawnictwa „Katolika” w Bytomiu na G. Ślązku (Beuthen O.S.)

Wyciąg z rejestrów urzędu cywilnego w Bytomiu.

Urodzenia. Syna: Mistrz piekarski Wincenty Kobsa, mistrz szewski Wilhelm Tanneberg, robotnik Józef Reimann, stolarz Alojzy Titze, kupiec Hugo Grünberger. — Córka: Zwrotniczy Augustyn Bajer, posiadacz pojazdów Franciszek Gips.

Zapowiedzie: Górnik Józef Morawiec z robotniczką Antoniną Rataj. Górnik Piotr Minszalik z Maryą Blachnik. Piotr Sojka z Szopienic z kucharką Otylią Granse. Mistrz szewski Wiktor Czora z prasowaczką Joanną Trzonską.

Śluby: Robotnik Jan Niemczyk z robotniczką Franciszką Heleną Mytka. Mistrz piekarski Konstanty Alfons Klabisz z Szarleją, z Maryą Rozalią Muszajk. Slusarz maszynowy Augustyn Jan Pietruszka z Jadwigą Teresą Włoka. Zdun Józef Fiołka z służącą Rozalią Bartoszką. Werczan Adolf Brolisz z służącą Kłarą Łukaszczyk.

Zmarli: Anna Ludwina, córka Kłosa 1 rok 7 miesięcy. Murarz Karol Hanke 68 lat 9 mies. Ciskacz Ignacy Dudek z Średnich Łagiewnik 22 lat.

Wyciąg z rejestrów urzędu cywilnego w Katowicach.

Urodzenia. Syna: Jan Jaworek, kupiec Herman Szalsza.

Zapowiedzie: Robotnik Jan Jetzlaiff z Maryą Paul. Piekarz Jan Macioszek z Walentyną Kwaśny.

Śluby: Pomocnik stacyjny Paweł Janik z Agnieszką Kupka. Lekarz praktyczny dr. Leon Bronk z Marią Hanke. Robotnik Michał Sznurawa z służącą Józefą Szastok.

Zmarli: Maryanna Gwoździak z domu Wypiór 87 lat.

Wyciąg z rejestrów urzędu cywilnego w Gliwicach.

Urodzenia: Syna: Sługa ksiądz Dekarm, formierz Jan Kowol, kowal hutniczy Jan Ruda, tapicer i dekorator Jan Heller. — Córka: Pocztylion Karol Kiszka, robotnik fabryczny Franc. Szopa.

Zmarli: Zameżna Ernestyna Fränkel 26 lat 3 i pół miesiąca. Wilhelm, syn komornika sądowego Jana Włoki 3 miesiące. Jan Sitko 64 lata 2 i pół mies.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

Wrocław, 23-go Kwietnia. (Ceny targowe).

Stare ceny ustanowione przez deputacyą targową.	W markach i fenigach za 100 kilogramów		
	piękny	średni	pośledni
Pszemica biała	22,80	21,80	21,50
żółta	22,70	21,60	20,20
żyto	17,00	16,40	15,80
Jęczmień	16,90	15,20	13,50
Owies	17,20	16,70	16,20
Groch	15,00	14,00	13,20
Groch „Victoria”	19,—	17,50	17,00
Łubin żółty	—,—	—,—	—,—
niebieski	—,—	—,—	—,—

Kartofle (za mied 75 kilogr.) najlepsze 4,00—4,50, gorsze 3,00—3,50 mrk.

Siano 2,30—2,80 mrk., nowe 0,00—0,00 za 50 kgr.

Mąka (za 100 kg. z workiem) pszenna 27,75—30,00, żytnia przednia 23,00—23,50, zwykła 22,50—23,00 mrk.

Berlin, 26-go Kwietnia. (Targ zbożowy). Pszenica na miejscu 225—232,50, piękna 225—232,50, średnia 210—224,00, poślednia 186—192,00, rosyjska 186—190, amerykańska 190—204 m. — Żyto na miejscu 162,00—170,75 mrk., piękne krajowe 162,00—170,75 mrk., średnie 152 do 161,00 mk., mokre 132,00—135,00 mk., rosyjskie 128—135 m. — Jęczmień na miejscu 138,00—160,00 mk. — Owies na miejscu 162—168,00 mk., zachodnio- i wsch.-pruski 162—168,00, poznańsko-marchijski 163,00—169,50, najlepszy 165—171,00, średni 155—162,00, pośledni 148,00—150,00, ame-

rykański 128—133 m. Mąka pszenna, nr. 00 32,00, nr. 0 29,90 m. — Mąka rżanna na miejscu 23,70 m., dobry towar z berlińskich młynów 25,30. — Olej rzepiowy na miejscu 52,90, na Maj 52,80 mk.

Berlińska giełda z dnia 28-go Kwietnia 1898.

Usposobienie: stałe.		26. 4.	27. 4.
Ruble		216,75	216,50
Guldeny austriackie		169,80	169,85
4% pożyczka pruska		103,10	103,20
3 1/2% „		103,20	103,25
3% „		97,20	97,30
Brzeski browar		129,00	129,00
Zabrzeński browar (Haendlera)		142,50	142,50
Austriacki kredyt listy zast.		219,40	221,00
Disconto Commandit		112,90	119,10
Niemieckiego Banku		19,25	19,70
Drezdeńskiego Banku		193,00	197,60
Kopalni konsolid.		157,00	147,20
Karpiński kopalni		273,00	171,40
Huta Laury		181,75	187,00
Bochumska fabryka stali		186,40	213,00
Kopalnia Blisenbach		210,40	247,00
Bismarkhuta		203,50	205,00
Górnośląskie towarzystwo wyrobu żelaza (Kar. Hegenscheidt)		125,25	125,90
Donnersmarkhuta		156,50	197,75
Friedenshuta		102,75	193,10
Kopalnia Katowicka		174,75	165,50
Redenhuta		82,80	82,75
Spółka akcyjna dla przemysłu górniczego		129,20	130,50
Tureckie losy		112,25	111,25
Dyskont prywatny		8 1/2	3 1/2
Ruble		216,50	216,95
Guldeny		179,65	169,85

Spirytus:		27. Kwietnia	28. Kwietnia
70 proc.	50 proc.	70 proc.	50 proc.
Wrocław		53,90	51,00
Berlin		51,20	71,90

Nowy Brewiarzyk Tercyarski

dla Braci i Sióstr III zakonu św. Ojca Franciszka z dodatkiem różnych słownych nabożeństw.

Nowy ten brewiarzyk wydany został przez proboszcza Bytomskiego śp. ks. N. Bontzeka, i jest wydrukowany za pozwoleniem władzy biskupiej. Dotąd jeszcze nikt nie wydał Brewiarzyka, któryby był tak dogodny i praktyczny, jak niniejszy. Brewiarzyk mieści w sobie: Kalendarz rzymski, oficyum, podzielone na 3 części tj. na Adwent, Boże Narodzenie i po Bożem Narodzeniu. (To oficyum jest drukowane w dwóch łamach na każdej stronie). Dalej zawiera Brewiarzyk: Regułę III zakonu, kalendarz terecyarski, odpusty dla Tercyary, sposób obłożyn, sposób odmawiania pacierzy terecyarskich, modlitwy poranne i wieczorne, modlitwy do mszy św. zwykłej i żałobnej, modlitwy do spowiedzi i komunii św. i rozmaite inne modlitwy i litanie oraz drogę krzyżową. Str. 480. Druk jest wielki, wyraźny, a tytuły czerwonym drukiem wykonane. Brewiarzyk został wydrukowany na papierze zwykłym i welinowym. Ceny są następujące:

Papier zwykły:

oprawny w pół półno z czerwonym brzegiem i futerałem 1,50 mk., z przesyłką 1,70 mk.; w skórze, czerwony brzeg, z złotym tytułem i krzyżem w futer. 2,75 m., z przesyłką 2,95 mk.

Papier welinowy:

oprawny w pół półno z czerwonym brzegiem i futerałem 1,80 mk., z przesyłką 2,00 mk.; w skórze, czerw. brzeg z złotym tytułem i krzyżem w futerale 3,05 mrk., z przesyłką 3,25 mk.

Wydawnictwo „Katolika”

w Bytomiu (Beuthen O.S.)

Budowa kościoła w Steglitz pod Berlinem.

5000 katolików w parafii katolickiej w Steglitz pod Berlinem, po części nasi rodacy są zmuszeni słuchać w Niedzielę i święta słowa Bożego i mszy św., oraz wypełniać swe obowiązki chrześcijańskie w małej, niskiej, dusznej szkole.

Miej litość nad nimi i poślij choć jedną cegłeczkę na mający się budować kościół M. B. Różańcowej.

Z największą czcią modlą się codziennie przy ofierze mszy św. za wszystkich dobrodziejów.

„Dajcie, a będzie wam dano!”

Deitmer, proboszcz w Steglitz pod Berlinem.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

J. Znińska w Bytomiu G.S., ul.

Piekarska nr. 6

poleca wielki wybór świeżo nadeszłych

wstążek, koronek, obszewek

i t. d. po cenach bardzo umiark. lecz stałych.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zakład fotograficzny Teodora Tschentschera

w Król. Hucie, Tempelstr. 12

poleca się do wykłintnego wykonywania kw.

fotografii

po umiarkowanych cenach.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX